

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 octombrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Sanduleac Diana în numele inculpatului Tcaci Valerian, prin care solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe

Tcaci Valerian Xxxx, născut xxxxx, originar și domiciliat în r-nul xxx, str. xxxxxx, ap. xx.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. 04.01.2018 – 03.03.2018 (prima instanță);
2. 26.03.2018 – 02.05.2018 (instanța de apel);
3. 11.07.2018 – 24.10.2018 (instanța de recurs ordinar).

Asupra admisibilității în principiu a recursului ordinar în cauză, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț (sediul Central) din 03 martie 2018, cauza fiind examinată în procedura simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală, Tcaci Valerian a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

În conformitate cu art. 90 Cod penal, s-a dispus suspendarea condiționată a executării pedepsei cu închisoarea, pe o perioadă de probațiune de 3 ani.

Totodată prin sentință s-a soluționat și chestiunea cu privire la corpurile delictive.

1.1 Pentru a pronunța sentința, prima instanță a constatat că, la data de 23.10.2017, aproximativ pe la ora 20:00, fiind treaz și deținând permisul de conducere provizoriu pentru categoriile B și C1, eliberat la data de

10.10.2017, în timp ce conducea automobilul de model „Volkswagen - Passat”, cu numărul de înmatriculare „xxxxxxx”, pe traseul spre intrarea în s. Brătușeni r-nul Edineț, deplasându-se cu o viteză de aproximativ 50-60 km/h, ignorând cerințele pct. 34 alin (2) lit. b) din Regulamentul circulației rutiere a RM, potrivit căruia în caz de orbire, conducătorul de vehicul trebuie să pună în funcțiune avertizorul de avarie și, neschimbând banda de circulație, să reducă viteza și să oprească precum și prevederile pct. 45, subpct. (1) lit. a), b), d), care prevăd că, conducătorul trebuie să conducă vehiculul în conformitate cu limita de viteză stabilită, ținând permanent seama de următorii factori: a) starea psihofiziologică ce influențează atenția și reacția; b) dexteritatea în conducere care i-ar permite să prevadă situațiile periculoase; și d) situația rutieră, a tamponat pe Cervonîi Alexandr, a.n. xxxx, locuitor al s. xxxxx r-nul xxxxx, care se deplasa pe bicicletă pe partea dreaptă a carosabilului în aceeași direcție de deplasare cu automobilul.

În rezultatul vătămarilor corporale primite în urma accidentului, Cervonîi Alexandr a decedat la fața locului. Conform raportului de expertiză judiciară nr. 188-D din 15.11.2017, decesul lui Cervonîi Alexandr, a survenit la data de 23.10.2017 în rezultatul traumei cranio cerebrale închise, exprimate prin plaga contuză la cap, echimoza la față, hemoragie în țesutul moale pericranian, hemoragie subarahnoidiană și în ventriculii cerebrali. Vătămarile corporale descrise mai sus au fost produse prin acțiunea traumatică a unui corp dur contondent, posibil la data de 23.10.2017, în accident rutier, și se califică ca grave, periculoase pentru viață și se găsesc în legătură cauzală direct cu decesul persoanei. În proba de sânge a cadavrului Cervonîi Alexandr nu s-a depistat alcool etilic.

Prima instanță a încadrat acțiunile inculpatului Tcaci Valerian în baza art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal, - cu indicii calificativi: *”încălcarea regulilor de securitate a circulației sau de exploatare a mijlocului de transport de către persoana care conduce mijlocul de transport, încălcare ce a cauzat din imprudență decesul unei persoane”*.

2. Sentința primei instanțe a fost atacată cu apel de către procurorul în procuratura r-lui Edineț, Podgurschi Nadejda, care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei potrivit modului stabilit pentru primă instanță, cu aplicarea inculpatului Tcaci Valerian a unei pedepse sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani cu executarea în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijlocul de transport pe un termen de 4 ani.

În argumentarea apelului, procurorul a invocat că:

- la stabilirea categoriei și termenului pedepsei penale instanța de judecată urma să țină cont de infracțiunea săvârșită, de motivul acesteia, de

personalitatea celui vinovat și anume că inculpatul anterior a fost condamnat prin sentința Judecătorei Edineț din 04.09.2017 pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 264¹ alin. (4) Cod penal, fiindu-i aplicată o pedeapsă sub formă de muncă neremunerată în folosul comunității;

- nu s-a ținut cont de circumstanțele cauzei, precum și de influența pedepsei penale asupra corectării și reeducării inculpatului;

- nu s-au luat în considerare prevederile art. 75, art. 61 Cod penal;

- la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, instanța de judecată a ținut cont de faptul că inculpatul a recunoscut vinovăția pe deplin, se caracterizează pozitiv de la locul de trai precum și de faptul că cauza s-a examinat în procedură simplificată prevăzută de art. 364¹ Cod de procedură penală;

- eronat instanța de judecată a admis poziția apărării cu privire la aplicarea față de inculpat a prevederilor art. 90 Cod penal, or infracțiunea săvârșită este una gravă, consecințele fiind ireparabile, aplicarea pedepsei fiind una prea blândă și inechitabilă, inadecvată și disproporțională în raport cu gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite și a scopului pedepsei penale sub aspectul restabilirii echității sociale, corectarea inculpatului, prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea lui cât și a altor persoane;

- corectarea și reeducarea inculpatului fiind posibilă doar prin executarea reală a pedepsei închisorii, care corespunde scopului restabilirii echității sociale.

3. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 mai 2018, s-a admis apelul, s-a casat parțial sentința, s-a pronunțat o nouă hotărâre, prin care inculpatul Tcaci Valerian a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 264 alin. (3) lit. b) Cod penal fiindu-i stabilită o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip deschis, cu privarea de dreptul de a conduce mijloace de transport pe un termen de 3 ani.

3.1. Pentru a decide astfel, instanța de apel a constatat că, că prima instanță neîntemeiat și nemotivat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal privind suspendarea condiționată a executării pedepsei închisorii față de inculpat, ca rezultat stabilind o pedeapsă prea blândă în raport cu faptele infracționale stabilite care au fost dovedite, ce nu va fi suficient pentru corectarea vinovatului, nefiind în corespundere cu împrejurările cauzei, normelor legale, nefiind echitabilă și nu va atinge scopurile pedepsei.

Instanța de apel a apreciat că concluzia primei instanțe este una greșită și nu va asigura scopul pedepsei penale enunțate în art. 61 alin. (2) Cod penal, și anume în restabilirea echității sociale, corectarea vinovatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, prima instanță nu a ținut cont de gradul de pericol social al faptelor comise de inculpat.

Instanța de apel a ținut să indice că pedeapsa este echitabilă cât ea impune persoanei vinovate lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporțional cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă.

Pedeapsa fiind echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către persoana vinovată, precum și de alte persoane. Instanța de apel specificând faptul că s-a demonstrat că o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit. De asemenea, o pedeapsă prea blândă stabilită generează dispreț față de ea și nu este suficientă nici pentru corectarea infractorului și nici pentru prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni.

Instanța de apel a ținut să menționeze și faptul, că conform textului din alin. (1) art. 90 Cod penal, dacă la stabilirea pedepsei cu închisoare pe un termen de cel mult 5 ani pentru infracțiunile săvârșite cu intenție și de cel mult 7 ani pentru infracțiunile săvârșite din imprudență, instanța de judecată, ținând cont de circumstanțele cauzei și de persoana celui vinovat, va ajunge la concluzia că nu este rațional ca acesta să execute pedeapsa stabilită, ea poate dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate vinovatului, indicând obligatoriu în hotărâre motivele condamnării cu suspendare condiționată a executării pedepsei și perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă. În acest caz, instanța de judecată dispune neexecutarea pedepsei aplicate dacă, în perioada de probațiune sau, după caz, termenul de probă pe care l-a fixat, condamnatul nu va săvârși o nouă infracțiune și, prin respectarea condițiilor probațiunii sau, după caz, a termenului de probă, va îndreptăți încrederea ce i s-a acordat. Controlul asupra comportării celor condamnați cu suspendarea condiționată a executării pedepsei îl exercită organele competente, iar asupra comportării militarilor - comandamentul militar respectiv.

Instanța de apel a considerat că prezența circumstanțelor indicate de prima instanță nu sunt suficiente pentru a constata că aceste împrejurări permit aplicarea art. 90 Cod penal, în cazul dat concret, mai ales ținând cont de persoana inculpatului, care nu a fost la prima abatere penală, fiind anterior condamnat pentru conducerea mijlocului transport în stare de ebrietate, în lipsa permisului de conducere, iar în perioada anului 2017 a comis 3 contravenții din domeniul transportului rutier, printre care și conducerea mijlocului de transport în lipsa permisului de conducere, fapt ce a demonstrat că ultimul nu are

aptitudinea de a se corecta și este predispus la comiterea încălcărilor în domeniul transportului rutier, prin urmare, instanța de apel a conchis că nu a întrunit condițiile necesare pentru a dispune suspendarea condiționată a executării pedepsei aplicate.

Instanța de apel a menționat că instituția suspendării condiționate a pedepsei nu trebuie privită ca un avantaj acordat de lege infractorilor, ci trebuie apreciată ca un mijloc preventiv de apărare socială care derivă din organizarea unei politici penale adaptate la realitatea socială concretă. Raționamentul de aplicare a prevederilor art. 90 Cod penal, având la origine persoana și comportamentul acesteia până la săvârșirea infracțiunii, atitudinea și modul de manifestare a infractorului în fazele de urmărire penală și de judecare a cauzei față de infracțiune, cum vinovatul își apreciază fapta social periculoasă încă de la momentul descoperirii ei, cum ar fi: conduita bună a infractorului, stăruința depusă pentru a înlătura rezultatul infracțiunii sau pentru a repara paguba pricinuită, comportarea sinceră în cursul procesului.

Astfel, la stabilirea pedepsei, instanța de apel a ținut cont de caracterul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de modul comiterii și urmările infracțiunii, de persoana inculpatului, care deși a recunoscut vina și cauza s-a judecat în baza probelor administrate în cadrul urmăririi penale, nefiind la prima abatere penală, de circumstanțele atenuante, că inculpatul se căiește sincer, de lipsa circumstanțelor agravante, totodată a ținut cont că inculpatul Tcaci Valerian prin sentința Judecătoreiei Edineț (sediul Central) din 04.09.2017 a fost condamnat în baza art. 264¹ alin. (4) Cod penal, la pedeapsă sub formă de 150 ore muncă neremunerată în folosul comunității, iar potrivit cazierului contravențional Tcaci Valerian anterior a comis mai multe contravenții, printre care persistă contravențiile în domeniul transporturilor.

În afară de aceste circumstanțe, instanța de apel a considerat necesar de a lua în considerare și atitudinea inculpatului, care deși a recunoscut faptele incriminate, totuși nu a conștientizat până la capăt urmările prejudiciabile ale faptelor comise.

Din considerentele menționate, instanța de apel a conchis că concluzia primei instanțe referitor la aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal față de inculpat, a fost eronată, ca rezultat nefiind respectate în tot criteriile de individualizare a pedepsei, astfel pedeapsa stabilită inculpatului cu aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal nu a fost corespunzătoare gradului prejudiciabil al faptelor comise și circumstanțelor cauzei, nefiind suficientă pentru corectarea și reeducarea inculpatului.

4. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Sanduleac Diana în numele inculpatului Tcaci Valerian, care nu indică nici un

temei de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, însă solicită casarea deciziei, cu pronunțarea unei hotărâri prin care să fie menținută sentința.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- de către inculpat a fost recunoscută în totalitate vinovăția, ca urmare a depus și o cerere de examinare a cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, prejudiciul părții vătămate a fost restituit în totalitate;

- la stabilirea și aplicarea pedepsei de către instanța de apel nu s-a ținut cont de prevederile art. 61, art. 75 Cod penal;

- nu s-a ținut cont de comportamentul inculpatului după comiterea infracțiunii, de personalitatea ultimului, de faptul că ultimul a recuperat prejudiciul succesoriului-părții vătămate.

5. La recursul ordinar declarat, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care pledează pentru inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat.

În argumentarea referinței, invocă că instanța de apel just la stabilirea pedepsei a ținut cont de prevederile art. 6, 7, 61, 75-78 Cod penal și aplicarea art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală.

Totodată, mai indică că instanța de apel și-a argumentat suficient soluția privind pedeapsa stabilită inculpatului Tcaci Valerian, a ținut cont de principiile generale de aplicare a pedepsei, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, de gravitatea infracțiunii săvârșite (soldată cu decesul unei persoane), de persoana celui vinovat (a săvârșit 9 contravenții din domeniul transportului), de circumstanțele care atenuază ori agravează răspunderea, influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului și i-a stabilit inculpatului Tcaci Valerian o pedeapsă echitabilă.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat din următoarele considerente.

În speță se constată că recurentul s-a conformat prevederilor art. 422 Cod de procedură penală și a declarat recurs ordinar în termen.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia în cazul în care constată că recursul declarat este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de

recurent. Or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

La caz se reține, că deși recurentul nu indică expres nici un temei de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, acesta își manifestă dezacordul cu pedeapsa stabilită, critică ce cade sub incidența temeiului de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 10) Cod de procedură penală, ce stipulează cazul când s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Verificând legalitatea hotărârii atacate sub acest aspect, Colegiul penal reține că argumentele recurentului invocate în cererea de recurs nu s-au confirmat în urma cercetării materialelor cauzei, din următoarele considerente.

Astfel, ținând cont de alegațiile recurentului prin care acesta își manifestă dezacordul cu pedeapsa stabilită de instanța de apel, precum că nu s-a ținut cont că inculpatul Tcaci Valerian a recunoscut vinovăția, a recuperat prejudiciul succesorului părții vătămate, comportamentul lui după săvârșirea infracțiunii, că a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, Colegiul penal atestă că sunt neîntemeiate, or instanța de apel în decizia sa (f.d. 146-150) și-a motivat corect soluția de stabilire inculpatului Tcaci Valerian a pedepsei cu închisoarea pentru infracțiunea săvârșită, ținând cont în deplină măsură de criteriile generale de individualizare a pedepsei penale, prevăzute de art. 7, 75, 76 Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșită, care face parte din categoria infracțiunilor mai puțin grave, ce sa soldat cu decesul unei persoane și de prezența circumstanței atenuante – căința sinceră și lipsa circumstanțelor agravante, de faptul că cauza a fost examinată în procedura simplificată conform art. 364¹ Cod de procedură penală, pedeapsa fiind stabilită în limitele noi reduse cu o treime, de personalitatea inculpatului Tcaci Valerian, care anterior a mai săvârșit contravenții și infracțiune în domeniul circulației rutiere, precum și de cerințele prevăzute de art. 61 alin. (2) Cod penal, în vederea realizării scopului legii penale, de restabilire a echității sociale, corectare și reeducare a inculpatului Tcaci Valerian, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni, atât din partea inculpatului Tcaci Valerian, cât și a altor persoane, prevederi legale care au fost raportate just la circumstanțele cauzei penale și la personalitatea inculpatului Tcaci Valerian deoarece doar prin executarea reală a pedepsei, inculpatul va conștientiza gravitatea acțiunilor sale.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că temeiuri de a pune la îndoială veridicitatea argumentelor instanței de apel în motivarea soluției sale, nu se identifică, pe care în virtutea corectitudinii lor și pentru a evita repetări inutile, le acceptă și le însușește, fapt ce vine în corespundere cu jurisprudența CtEDO,

care în pct. 37 a hotărârii sale în cauza Albert vs. România din 16.02.2010, statuează că art. 6 §1 din CEDO, deși obligă instanțele să își motiveze deciziile, acest fapt nu poate fi înțeles ca impunând un răspuns detaliat pentru fiecare argument (Van de Hurk vs Olanda, 19 aprilie 1994, pct. 61), cu toate acestea noțiunea de proces echitabil necesită ca o instanță internă, fie prin însușirea motivelor furnizate de o instanță inferioară, fie prin alt mod, să fi examinat chestiunile esențiale supuse atenției sale.

7. În consecință, Colegiul penal nu a constatat prezența erorilor de drept invocate de recurent ce ar fi afectat hotărârea atacată sub aspectul contestat, deoarece soluția adoptată de către instanța de apel este legală și întemeiată, iar recursul ordinar declarat este inadmisibil, fiind vădit neîntemeiat.

8. Conducându-se de prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Sanduleac Diana în numele inculpatului Tcaci Valerian, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 02 mai 2018, în cauza penală privindu-l pe **Tcaci Valerian XXXXXX**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată pe **22 noiembrie 2018**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Toma Nadejda

Boico Victor